

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **X.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený zmocněncem X, narozeným dne X
bytem X

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 7. 2025, č. j. OAM-472/ZA-ZA11-HA15-2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení shora uvedeného rozhodnutí žalovaného (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podané dne 23. 4. 2025 rozhodnuto tak, že mezinárodní Shodu s prvopisem potvrzuje X.

ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), se neuděluje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce namítal, že žalovaný nesprávně posoudil důvody jeho žádosti, zejména obavy žalobce z návratu do vlasti z důvodu dluhů a hrozeb od věřitelů. Dle žalobce se nejedná pouze o ekonomický problém, tyto okolnosti mají úzkou souvislost s mocenskými strukturami režimu, které jsou spojeny s vládní stranou. Dle žalobce je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, neboť se nevypořádává s tím, že daná žádost vychází z politických obav a nesouhlasu s komunistickým režimem. Namítal porušení zásady materiální pravdy, neboť žalovaný se omezil pouze na shromažďování informací týkajících se obecné situace ve Vietnamu, aniž by dostatečně zohlednil osobní poměry a politické postoje žalobce.
3. Žalovaný nesprávně interpretoval motivy žalobce, o mezinárodní ochranu žádal z důvodů politických, žalobce si na základě osobní zkušenosti i poznání ze zahraničních zdrojů uvědomil, že Vietnam je zemí ovládanou zkorumpovaným komunistickým režimem, jehož cílem je podporovat členy jeho strany a jejich rodiny, tvrdil, že i dluhy jeho rodiny jsou spjaty s osobami napojenými na komunistický režim, které je vykořisťují a zneužívají svého postavení. Žalobce odešel z Vietnamu, neboť nesouhlasí s režimem, chce žít v demokratické zemi, kde jsou respektována lidská práva, rád by se zde učil principům demokracie a v budoucnu by tyto znalosti chtěl využít, aby svému lidu pomohl změnit současný režim.
4. Žalobce namítal i porušení ust. § 14 zákona o azylu, kdy žalovaný opomenul posoudit osobní, rodinné a sociální vazby žalobce v ČR. Žalobce se zde vzdělává a snaží se zde integrovat, což by mělo být zohledněno v rámci humanitárních důvodů.
5. Žalobce navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

6. Žalovaný popíral oprávněnost žalobních námitek, nesouhlasil s nimi a odkázal na obsah správního spisu. Trval na správnosti vydaného rozhodnutí, protože zjistil skutečný stav věci, posoudil případ ve všech souvislostech, zabýval se všemi skutečnostmi, které žalobce uvedl během správního řízení, a opatřil si potřebné podklady. Nezjistil žádné důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem.
7. Žalovaný podotkl, že žalobce neuvedl v průběhu správního řízení žádné skutečnosti, ze kterých by vyplývalo, že vyvíjel ve Vietnamu činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, za kterou by byl azylově relevantním způsoben pronásledován. Neuvedl ani skutečnosti, ze kterých by plynulo, že uplatňoval, jakkoliv dlouhodobě, cíleně či veřejně, svá politická práva a svobody a neuvedl ani skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že by byl v této souvislosti vystaven jednání, která by šla podřadit pod pojem pronásledování.
8. Žalovaný nedospěl ani k závěru, že by žalobce uvedl relevantní skutečnosti ve vztahu k existenci jeho odůvodněných obav z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Výčet azylově relevantních skutečností v tomto ustanovení je taxativní, což znamená, že jiné skutečnosti, které nejsou v tomto výčtu uvedeny, nepředstavují azylově relevantní důvod.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

9. Tvzení žalobce ohledně jeho tužby učít se principům demokracie a v budoucnu pomoci svému lidu ke změně současného režimu žalovaný označil za nedůvěryhodné, neboť jej žalobce uplatnil až ve své žalobě. K tomu žalovaný podotkl, že žalobce měl povinnost uvést všechny důvody, o které opírá svou žádost o udělení mezinárodní ochrany, během poskytnutí údajů k žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
10. Co se týče obav žalobce z kriminálního jednání věřitelů, žalovaný konstatoval, že jde o hrozbu ze strany soukromých osob a žalobce má možnost se v souvislosti s tímto jednáním obrátit s žádostí o pomoc na příslušné vietnamské instituce. Pokud by orgány země původu nebyly ochotny či schopny žalobci poskytnout odpovídající pomoc, tuto skutečnost by bylo možné považovat za azylově relevantní, odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 13. 9. 2004 č. j. 4 Azs 185/2004, ze kterého plyne, že za pronásledování by mohlo být v souvislosti s ohrožením ze strany soukromých osob pokládáno jen odmítnutí veřejné moci poskytnout ochranu před tímto ohrožením, pokud by toto odmítnutí mělo povahu šikany ze strany veřejné moci pro některý z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu.
11. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl jako nedůvodnou.

IV. Obsah správního spisu

12. Ze správního spisu soud zjistil, že žalobce podal dne 23. 4. 2025 v České republice žádost o mezinárodní ochranu a v poskytnutí údajů k žádosti ze dne 28. 4. 2025 uvedl, že je vietnamským státním příslušníkem, politické přesvědčení nemá, členem žádné strany taktéž není, nikdy nebyl politicky aktivní. Do ČR přicestoval letecky v dubnu roku X, měl české vízum za účelem studia, je zdravý, nemá žádné zvláštní potřeby, je svobodný, děti nemá. Žalobce nikdy dříve ve státech EU nepobýval. Nikdy neměl problémy se zákonem, ani ve vlasti, ani v ČR. O mezinárodní ochranu žádá, protože zde nějakou dobu studoval a rád by ve studiu v ČR pokračoval, nyní ale nestuduje, protože nemá povolení k pobytu, kdyby jej ale měl, dále by studoval, má již zaplacené školné na jisté škole. Před svým odjezdem z Vietnamu si navíc půjčil určitou sumu peněz a nyní se obává věřitelů.
13. Při pohovoru dne 28. 4. 2025 žalobce uvedl, že vystudoval všeobecnou střední školu s maturitou, doma pomáhal rodičům v jejich obchodě, v roce X se rozhodl odjet studovat do ČR, neboť měl informaci, že jsou tu dobré podmínky k životu a člověk má lepší budoucnost, vyřídil si vízum přes zprostředkovatelskou agenturu, která mu i vybrala školu. Po příjezdu do ČR studoval nejprve přípravný kurz českého jazyka na vysoké škole, po 4 měsících začal se studiem na jiné škole, ale v březnu X mu bylo zrušeno povolení k pobytu, nestihl lhůtu k podání odvolání, známí mu poradili, že může požádat o azyl. Dále sdělil, že ve Vietnamu neměl před svým odjezdem vůbec žádné potíže, jediným důvodem odjezdu bylo, že chtěl v ČR studovat. Zpět do Vietnamu se bojí vrátit kvůli dluhu, neboť si tam před odletem půjčil společně se svými rodiči v přepočtu asi X Kč za účelem pokrytí nákladů na vyřízení českého víza a cesty do ČR, jedná se o tzv. černou půjčku s vysokým úrokem, dluh stále roste, půjčka je zastavena jejich majetkem, přesný obsah smlouvy žalobce nezná, sepisovali ji rodiče. Upřesnil, že dluh mají rodiče, i když žalobce by měl být ve smlouvě uveden jako dlužník, dluh splácejí rodiče, žalobce nikoli. Žalobce by chtěl v ČR pokračovat ve studiu a u toho příležitostně pracovat, aby pomohl tento dluh splatit. Kromě dluhu by po návratu do vlasti jiné potíže neměl. Zatím nestuduje žádný konkrétní obor, navštěvuje však přípravné kurzy za účelem zjištění, který obor je pro něj ten nejvhodnější, rodiče mu posílají peníze.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

14. Žalovaný shromáždil tyto podklady týkající se situace ve Vietnamu: Informace OAMP – Vietnam – Bezpečnostní a politická situace v zemi, Vybrané otázky z oblasti občanských svobod a lidských práv, Stav: červen 2024 ze dne 4. 6. 2024 a Informace MZV ČR – Vietnam, č. j. 100348-6/2025-MZV/LPTP ze dne 21. 1. 2025, Půjčky, úvěry a lichva. Žalobce se dne 5. 6. 2025 seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí, nijak se k nim však nevyjádřil a nechtěl nic doplnit.
15. V napadeném rozhodnutí ze dne 7. 7. 2025 žalovaný podrobně rekapituloval tvrzení žalobce, dospěl k závěru, že žalobci nelze udělit azyl z důvodu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Při posuzování mezinárodní ochrany podle § 12 písm. b) žalovaný konstatoval, že žalobce o mezinárodní ochranu žádá z důvodu legalizace pobytu, neboť zde chce studovat a příležitostně pracovat, aby pomohl rodičům splatit dluh ve Vietnamu, obává se věřitelů. Pouhá legalizace pobytu však důvod k poskytnutí azylu nezakládá. Jeho obavy z dluhu a věřitelů nijak nesouvisejí s důvody taxativně stanovenými v § 12 písm. b). Důvodem těchto obav je výhradně snaha věřitelů vymoci od žalobce dlužnou částku. Žalovaný dále odkázal na § 2 odst. 6 zákona o azylu, přičemž dodal, že i soukromá osoba může být původcem pronásledování, pouze však za předpokladu, že veřejná moc není schopna či ochotna poskytnout odpovídající míru ochrany. Žalovaný s odkazem na výše zmiňované Informace MZV ČR konstatoval, že to není případ žalobce, neboť ten se může obrátit na příslušné státní orgány s žádostí o zjednání nápravy, přičemž černé půjčky jsou vnímány jako nežádoucí, poskytování půjček s úrokovou sazbou převyšující 20 % p. a. je ve Vietnamu zakázáno a dlužník může ke své ochraně využít občanské soudní řízení. V případě poskytnutí půjčky s úrokovou sazbou 100 % p. a. a výše se jedná o trestný čin lichvy, dlužník se může obrátit na orgány činné v trestním řízení, oběť této lichvy není nijak postihována. Žalobce se však na příslušné státní orgány neobrátil, žalovaný odkázal na rozhodnutí NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003. Konstatoval, že u žalobce neshledal odůvodněný strach z pronásledování z důvodů ve smyslu § 12 písm. b), důvody ohledně dluhu považoval za účelově uvedené. Studium dostatečný důvod nepředstavuje. Co se týče udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, žalovaný zhodnotil rodinnou, sociální a ekonomickou situaci žalobce, přihlédl k jeho věku a zdravotnímu stavu, konstatoval, že žalobce je dospělý, svéprávný, zdravý a praceschopný. Sdělil, že se společně se svými rodiči zadlužil. Zde v ČR chce studovat a příležitostně pracovat, aby rodičům pomohl splatit dluh. Na udělení humanitárního azylu není právní nárok a je udělován pouze za výjimečných okolností, kdy by bylo zcela nehumánní jej neudělit. Po pečlivém prověření všech okolností pobytu žalobce na území ČR shrnul, že jeho životní situaci nepovažoval za natolik mimořádnou, aby se jednalo o případ hodný zvláštního zřetele ve smyslu § 14 zákona o azylu. Při posuzování doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu žalovaný shledal, že trest smrti nebo poprava žalobci nehrozí. Zabýval se politickou a bezpečnostní situací v zemi původu, a to podkladem Informace OAMP ze dne 4. 6. 2024. Zjistil, že v zemi vládne Komunistická strana Vietnamu, volby nemohou být považovány za svobodné a spravedlivé, Vietnam je členem OSN a přistoupil k základním úmluvám v oblasti lidských práv a základních svobod, ústava a zákony zakazují mučení, týrání, nátlak, fyzické tresty či podobné zacházení u zadržených či vězněných osob. V zemi neprobíhala občanská válka, ani konflikt s jinou zemí. Žalobce nikdy nebyl politicky aktivní, nikdy neměl potíže se státními orgány ani bezpečnostními složkami, vycestoval z vlasti bez jakýchkoliv problémů, není tedy důvod se domnívat, že by se domovská státní moc o něj zajímala v případě návratu do vlasti. Z těchto důvodů neudělil doplňkovou ochranu podle § 14a zákona o azylu.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

16. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ust. § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (dále jen „procedurální směrnice“), a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
17. Soud o věci samé rozhodl bez jednání dle ust. § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci řízení souhlasili s projednáním věci bez jednání.
18. Podle ust. § 2 odst. 6 zákona o azylu *původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí státní orgán, strana nebo organizace ovládající stát nebo podstatnou část území státu, jehož je cizinec státním občanem nebo v němž měla osoba bez státního občanství poslední trvalé bydliště. Původcem pronásledování nebo vážné újmy se rozumí i soukromá osoba, pokud lze prokázat, že stát, strana nebo organizace, včetně mezinárodní organizace, kontrolující stát nebo podstatnou část jeho území nejsou schopny nebo ochotny odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před pronásledováním nebo vážnou újmu.*
19. Podle ust. § 12 písm. a) zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že je cizinec pronásledován za uplatňování politických práv a svobod*
20. Podle ust. § 12 písm. b) zákona o azylu *se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.*
21. Podle ust. § 14 věta první zákona o azylu *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení mezinárodní ochrany podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit národní humanitární azyl (dále jen „humanitární azyl“) z humanitárního důvodu.*
22. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
23. Podle ust. § 14a odst. 2 zákona o azylu *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) trest smrti nebo poprava, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, nebo c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.*
24. Námitku ohledně nedostatečně zjištěného skutkového stavu nepovažuje soud za důvodnou. Je třeba konstatovat, že primárním zdrojem informací podstatných pro udělení mezinárodní ochrany je samotný žadatel, z obsahu jeho žádosti se pak v následujících fázích Shodu s prvopisem potvrzuje X.

vychází. Žadatele stíhá břemeno tvrzení, důkazní břemeno je následně rozloženo mezi něj a správní orgán (rozsudek NSS ze dne 26. 10. 2016, č. j. 1 Azs 214/2016-32). Soud dále připomíná, že „správní orgán má povinnost zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu podle ustanovení § 12 cit. zákona jen tehdy, jestliže žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v tomto ustanovení uvedené, případně neuvádí jen důvody ekonomické. V opačném případě žádost jako zjevně nedůvodnou zamítne. Nedojde-li k zamítnutí žádosti jako zjevně nedůvodné ve lhůtě třiceti dnů od zahájení správního řízení, vydá rozhodnutí dle ustanovení § 12 s dalšími akcesorickými výroky. To ovšem neznamená a z žádného ustanovení zákona tak nelze dovodit, že by správnímu orgánu za této situace vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu žadatelem neuplatněné a posléze k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 zákona č. 71/1967 Sb. má pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl“ (viz rozsudek NSS ze dne 20. 11. 2003, č. j. 2 Azs 27/2003-59, č. 181/2004 Sb. NSS). Žalobce svými jednoznačnými tvrzeními určil rozsah, v jakém žalovaný věc posuzoval. Sdělil žalovanému, že má v zemi původu dluh, který přijal společně se svými rodiči, byly sjednány vysoké úroky a žalobce se nechce navrátit kvůli tomuto dluhu a kvůli obavám z věřitelů, chce v ČR pracovat, aby přispěl ke splacení dluhu. O věřitelích nic konkrétního neuvedl, ani nezmínil, že by byli jakkoli spjatí s politikou či s tamním režimem. Půjčku popsal jako čistě ekonomickou záležitost. Ani ohledně svojí osoby žalobce neuvedl žádné důvody odchodu z vlasti, které by měly jakoukoli souvislost s politikou, ba naopak sdělil, že se nikdy politicky neangažoval a nebyl členem žádné strany, ani netvrdil, že by se považoval za oponenta režimu. Naopak popsal, že z vlasti do ČR vycestoval za účelem studia, ze lepšími životními podmínkami a obává se návratu pouze kvůli dluhu, v zemi původu nikdy problémy se státními orgány ani s bezpečnostními složkami neměl a nic mu tam nehrozí. Žalovaný tak nepochybil, pokud z těchto tvrzení vycházel, neboť žalovaný nemůže za žalobce domýšlet azylově relevantní skutečnosti ani pokládat návodné otázky. V tomto kontextu tedy žalovaný shromáždil zcela adekvátní podklady týkající se politické a bezpečnostní situace ve Vietnamu, a podklady ohledně půjček, úvěrů a lichvy; žalobce totiž žádné své politické postoje v řízení neprojevil. Soud shledal, že žalovaný zjistil skutkový stav dostatečně.

25. Až v žalobě poprvé žalobce začal tvrdit, že dluhy jeho rodiny jsou spjaté s osobami napojenými na komunistický režim a že sám žalobce s komunistickým režimem nesouhlasí. Jak je však uvedeno výše, v řízení žádný politický aspekt neuváděl. Soud shledal, že tyto žalobní námitky jsou formulovány zcela obecně a bez specifikace jakýchkoli konkrétních okolností, žalobce pak ani nevysvětluje, proč tyto okolnosti neuvedl již ve správním řízení. Soud konstatuje, že výjimka, kdy je soud povinen k ex nunc přezkumu dle čl. 46 odst. 3 procedurální směrnice, se nevztahuje na skutečnosti, které mohl žalobce v předchozím řízení sdělit správnímu orgánu, k tomu viz rozsudek NSS ze dne 26. 11. 2015 č.j. 10 Azs 194/2015-32: „Povinnost určenou čl. 46 odst. 3 směrnice č. 2013/32/EU nelze chápat jako podporu bezdůvodného roztržštění vylíčení skutkového příběhu žadatele o mezinárodní ochranu v různých fázích řízení, včetně přezkumného soudního řízení. Jedná se o opatření, které má zamezit nesprávnému posouzení situace žadatelů ve světle aktuálních poměrů a závažných změn situace v zemi jejich původu či jejich osobních poměrů.“ Soud v této souvislosti přihlédl k tomu, že žalobce tím bez zřejmého důvodu diametrálně změnil svou výpověď ze správního řízení (kde ovšem zcela konzistentně a opakovaně tvrdil, že důvodem jeho odchodu je pouze studium a motivace splatit dluh), což nijak neodůvodnil. Soud tak danou novou námitku

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

nemohl vyhodnotit jinak, než jako neurčitou, neautentickou a ve svém důsledku tak i nevěrohodnou. Taková námitka tedy nemohla zpochybnit závěry přijaté žalovaným a nebylo namístě, aby soud zrušil napadené rozhodnutí pro nedostatečné zjištění skutkového stavu nebo aby sám doplnil dokazování ohledně situace v zemi původu z hlediska odpůrce tamního režimu. Soud též konstatuje, že sama skutečnost, že žadatel pochází ze země s nedemokratickým režimem, není postačující pro udělení mezinárodní ochrany.

26. S ohledem na výše uvedené závěry, kdy žalovaný nepochybil při zjišťování skutkového stavu, není dána ani nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Žalobce ve správním řízení neuvedl, že by důvodem jeho žádosti byl nedemokratický režim ve Vietnamu a nesouhlas žalobce s tímto režimem a žalovaný se tedy s těmito tvrzeními nemohl a nemusel vypořádat. Žalovaný se zabýval všemi tvrzeními žalobce, k tomu shromáždil zcela adresné a aktuální podklady, tvrzení žalobce posoudil po právní stránce z hlediska všech případných forem mezinárodní ochrany a své závěry podložil přezkoumatelnými úvahami vycházejícími ze všech podstatných individuálních okolností daného případu. Tato námitka není důvodná.
27. Jelikož žalobce neuváděl žádné předchozí problémy s tamním režimem, ani nedeklaroval žádné své politické přesvědčení či aktivity, nepochybil žalovaný, pokud žalobci neudělil azyl dle § 12 písm. a) zákona o azylu.
28. Žalovaný ani nepochybil, pokud v reakci na tvrzení žalobce vyhodnotil, že se nemůže jednat o důvody ve smyslu dle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť se nejedná o žádné z taxativně vyjmenovaných důvodů dle tohoto ustanovení. Jak již soud uvedl výše, žalobce tvrdil existenci úzké souvislosti jeho věřitelů s mocenskými strukturami režimu až ve své žalobě, v předcházejícím řízení nic takového netvrdil, a žalovaný se tedy s takovými tvrzeními vypořádat nemohl. Soud též výše odůvodnil, proč tuto námitku považuje za nevěrohodnou. Tedy, pokud žalobce nezmiňoval žádný z taxativně stanovených důvodů dle § 12 písm. b), nemohlo se ani jednat o odůvodněnou obavu z pronásledování dle daného ustanovení. Žalovaný též zcela správně uvedl, že pokud se žalobce obává jednání soukromých osob v souvislosti s jeho dluhem, musí nejprve vyčerpat dostupné prostředky vnitrostátní ochrany, přičemž na podkladě zpráv o zemi původu odůvodnil, že taková ochrana je v souvislosti s tzv. černými půjčkami v zemi původu dostupná.
29. V souladu s ustálenou rozhodovací praxí správních soudů, aby hrozící nebezpečí od soukromé osoby (věřitele) bylo relevantním důvodem ve smyslu zákona o azylu, musela by k němu přistoupit ještě nečinnost státních orgánů (srov. rozsudky NSS ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007-68, 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016-19, a ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016-31). Tato nečinnost by pak mohla spočívat v neschopnosti či neochotě těchto orgánů poskytnout přiměřenou ochranu (srov. rozsudky NSS ze dne 18. 12. 2003, č. j. 4 Azs 38/2003-36, ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004-41, a ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008-62). V případě jednání soukromých osob musí žadatel nejprve využít všech prostředků ochrany, které nabízí jeho domovský stát, přičemž potenciální důvod k udělení mezinárodní ochrany by mohl nastat teprve tehdy, kdyby ochrana v zemi původu selhala nebo byla nedostatečná. K tomu viz např. rozsudek NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003 – 44: *„Neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že by mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že by mu sice poskytnuta byla, ale neúčinně.“* O tento případ se však zcela zjevně nejedná, žalobce se na příslušné orgány ve Shodu s prvopisem potvrzuje X.

vlasti vůbec neobrátil. Stejně závěry ohledně nezbytnosti vyčerpat nejprve dostupné prostředky ochrany před jednáním soukromých osob se uplatní též v případě doplňkové ochrany dle § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu. Námitky ohledně nesprávného právního posouzení tak nejsou důvodné.

30. Žalobce jako problémy v řízení prezentoval pouze problémy ekonomické, včetně dluhu, který musí s rodiči splatit, k čemuž soud konstatuje, že ekonomické problémy samy o sobě důvod pro udělení mezinárodní ochrany nepředstavují. NSS jasně a dlouhodobě judikuje, že ekonomické (či sociálně-ekonomické) důvody nejsou azylově relevantní důvody, které by mohly samy o sobě vést k udělení některé z forem mezinárodní ochrany (viz např. usnesení NSS ze dne 30. 1. 2025, č.j. 8 Azs 273/2024-43, ze dne 9. 1. 2025, č.j. 7 Azs 332/2024-15, bod 9 a zde odkazovaná judikatura, či ze dne 21. 1. 2025, č.j. 1 Azs 286/2024-28, bod 11, případně rozsudek NSS ze dne 15. 12. 2003, č.j. 4 Azs 31/2003-64, či usnesení téhož soudu ze dne 8. 4. 2021, č.j. 5 Azs 113/2019 42).
31. K námitce ohledně neudělení humanitárního azylu (§ 14 zákona o azylu) je zapotřebí uvést, že obecná východiska soudního přezkumu takového rozhodnutí shrnul Nejvyšší správní soud například ve svém rozsudku ze dne 21. 3. 2018 č. j. 6 Azs 6/2018-33: „Podle § 14 zákona o azylu lze azyl z humanitárních důvodů udělit v případě hodném zvláštního zřetele. Nejvyšší správní soud připomíná, že citované ustanovení v sobě kombinuje neurčitý právní pojem „případ hodný zvláštního zřetele“, jehož výklad ze strany žalovaného podléhá soudnímu přezkumu v plném rozsahu, a správní uvážení žalovaného odrážející skutečnost, že ani v případě hodném zvláštního zřetele není žalovaný povinen humanitární azyl udělit, bude-li respektovat příslušné mantinely pro svou diskreci (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. května 2004, č. j. 5 Azs 60/2004 - 72, č. 375/2004 Sb. NSS). V případě stěžovatele přitom žalovaný vůbec neshledal důvod hodný zvláštního zřetele, bez něhož je jeho správní vyloučení ohledně udělení humanitárního azylu vyloučeno. Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Jak Nejvyšší správní soud konstatoval v rozsudku ze dne 11. března 2004, č. j. 2 Azs 8/2004–55, „smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně ‚nehumánní‘ azyl neposkytnout. [...] Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
32. Z judikatury NSS tak vyplývá, že humanitární azyl je ze své povahy výjimečný institut, který se uděluje například osobám těžce postiženým, těžce nemocným, či osobám, které pocházejí z oblastí, jež jsou významně zasaženy humanitární katastrofou, a je koncipován jako dobrodíní státu, a nikoli jako právo žadatele na přiznání azylu (viz rozhodnutí NSS ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004-55, ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009-65, ze dne 17. 9. 2010, č. j. 2 Azs 14/2010-92, ze dne 29. 2. 2012, č. j. 2 Azs 38/2011-47, ze dne 22. 9. 2016, č. j. 6 Azs 167/2016-31). Žalovaný se na str. 6 napadeného rozhodnutí vypořádal s tím, zda byly splněny podmínky pro udělení humanitárního azylu, vycházel přitom z životní situace žalobce, jak ji žalobce popsal ve správním řízení (včetně situace rodinné, sociální a ekonomické), uvedl, že žalobce je dospělý, zdravý a praceschopný, chce v ČR studovat a pracovat, ve vlasti se s rodiči zadlužil, přičemž jeho životní situaci nepovažoval za nijak Shodu s prvopisem potvrzuje X.

mimořádnou ani za takovou, kdy by bylo zcela „nehumánní“ azyl neudělit, na základě toho nenalezl žádný zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu. Soud považuje učiněné hodnocení v souladu se shora uvedenou judikaturou za dostatečné, ve shodě s žalovaným pak má za to, že nebyl naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážení žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv, žalovaný své závěry podložil přezkoumatelným úvahami vycházejícími z individuálních okolností daného případu. Okolnost, že žalobce se v ČR snaží integrovat, rovněž není důvodem hodným zvláštního zřetele.

33. Žalobce v řízení poukazoval na ekonomické důvody své žádosti, kdy poukazoval na to, že má spolu s rodiči dluh a rodiče tento dluh splácejí. Soud k tomu poukazuje na rozsudek NSS ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60, „*je sice možno pochopit, že dlouhodobá tíživá ekonomická situace stěžovatele v zemi, kde velká část obyvatel trpí chudobou, bez konkrétní perspektivy zlepšení, může vést až k rozhodnutí svou vlast opustit a pokusit se najít lepší životní podmínky jinde, obzvlášť když se tím zároveň vyřeší vybrocené osobní spory. Institut azylu však není a nikdy nebyl nástrojem k řešení takové situace. [...] Obecně lze za určitých okolností udělení azylu z humanitárních důvodů připustit i tehdy, uvádí-li žadatel potíže ekonomického charakteru. Vždy ale musí jít v tomto ohledu (např. co do míry postižení, délky jeho trvání atd.) o extrémní případ, který navíc má svůj původ v okolnostech relevantních z pohledu ostatních, standardních azylových důvodů. To znamená, že špatná ekonomická situace žadatele je následkem nebo průvodním jevem pronásledování státními orgány v zemi původu pro jeho politické přesvědčení, rasu, národnost, náboženství a podobně.*“ (srov. též rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2019, č. j. 4 Azs 112/2019-46, a ze dne 17. 8. 2020, č. j. 1 Azs 208/2020-40). Žalobcova ekonomická situace (ani situace jeho rodiny) v zemi původu rozhodně není extrémním případem, který by měl navíc spojitost s jakýmkoli azylově relevantním důvodem. Nemůže tak být ani důvodem hodným zvláštního zřetele. Tato námitka je proto nedůvodná
34. Pro úplnost soud uvádí, že žalovaný se obecnou politickou a bezpečnostní situací v zemi původu zabýval v souvislosti s posouzením důvodů pro udělení doplňkové ochrany, a to na podkladě aktuální informace o zemi původu, kdy však žádné zvýšené riziko s ohledem na individuální situaci žalobce neshledal, nebyly dány žádné důvody pro poskytnutí doplňkové ochrany, s čímž se soud ztotožňuje. Žalobce k tomu žádné konkrétní námitky neuplatnil.
35. Ze všech shora uvedených důvodů soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
36. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle ustanovení § 60 odst. 1 s.ř.s. Žalobce neměl ve věci úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému náklady nevznikly.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Shodu s prvopisem potvrzuje X.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 19. prosince 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje X.